

Jól megválasztott színekkel, anyagokkal, bútorokkal, világítással, jól átgondolt, működő terekkel gyógyítani lehet – derült ki a Vincze Anikó és Szenes István belsőépítészekkel folytatott beszélgetésekből.

A kórház humanizálása

KÓRHÁZTÖRTÉNET

ÉPÍTÉSZEK

TARTÓSZERKEZETEK

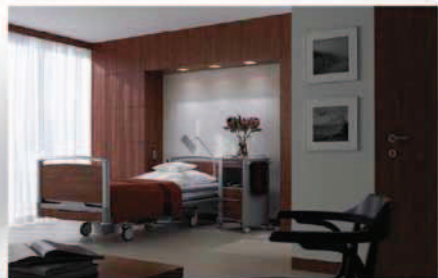
ÉPÜLETGÉPÉSZET

ÉPÜLETVILLAMOSSÁG

ORVOSTECHNOLÓGIA

BELSŐÉPÍTÉSZEK

A jövő kórháza koncepció:

WOCHNA medical

A jövő kórháza koncepció:

WOCHNA medical

A jövő kórháza koncepció:

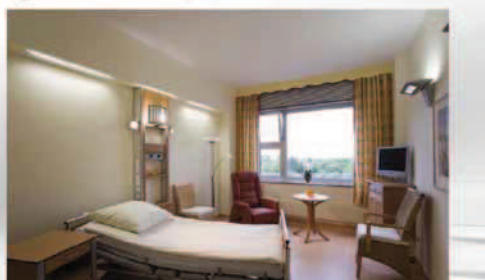
WOCHNA medical

A jövő kórháza koncepció:

WOCHNA medical

A jövő kórháza koncepció:

WOCHNA medical

A belsőépítés általában a megrendelővel dolgozik, az ő igényeinek megfelelően alakítja ki az életteret. A projekt első pillanataitól részt vesz a munkában, az orvostechnológussal, építészekkel és a többi szakági tervezővel szoros együttműködésben dolgozik. A piacon működő Wochna Csoport azonban e tevékenységeket együtt végzi. A kórház speciális funkciója miatt ez a szerencsés megoldás. Valós folyamatosságot, egyeztetést, közös munkát, precíz tervezést előzi meg a végeredményt. A cégcsoport vezetője, Wochna Tibor úgy véli, az orvosi ellátás szakmai színvonalán túl – amely nem célja, hanem minimális feltétele a gyógyulásnak – a betegek három dolgot érzékelnek a kórházi ellátásból: a bánásmódot az ápolás során, az élelmezés minőségét és nem utolsósorban a beteget körülvevő ápolási környezet színvonalát. Sokszor divat az igénytelenséget a szűkös anyagokra fogni, de meggyőződése szerint az esetek legnagyobb részében egyszerű gondolkodásmód-változtatásra van szükség.

– Mi a belsőépítészeti tevékenység lényege? – kérdeztük a cégcsoport belsőépítészt, Vincze Anikót.

– A belsőépítés munkája a projekt legelején kezdődik. A jó belsőépítés egyben jó pszichológus is. Megismeri megrendelője személyiségét, ízlését, napi rutinját, szinte az életébe kap bepillantást. Ez elengedhetetlen feltétele annak, hogy a munka végén mindenki elégedett lehessen. A megrendelő nyugodt szakmai munkáját a belsőépítés által kialakított léttér nagyon sokáig fogja szakszerűen szolgálni. Erre nem szabad sajnálni az időt, annak ellenére, hogy nagy az egészségügyi vezetőkre nehezedő nyomás a szigorú napi rutin betartására és a számtalan új feladat megoldására.

– Ettől eltér a kórházi belsőépítést?

– A kórháztervezésnél nincs egy konkrét személy, akinek ismerhetem a vágyait, igényeit, ízlését. Ez teszi nehezzé, hiszen ugyanabban a váróban, vizsgálóban, műtőben vagy betegszobában egymástól eltérő személyiségek fordulnak meg, de egy biztosan közös

bennünk: betegek és meg akarnak gyógyulni. Ahogyan egy rosszul kialakított és berendezett térben nagyon rosszul tudjuk érezni magunkat, anélkül, hogy konkrétan meg tudnánk fogalmazni miért, ugyanez fordítva is igaz. Jól megválasztott színekkel, anyagokkal, bútorokkal, világítással, jól átgondolt, működő terekkel gyógyítani lehet. A kórházakban ez a koncepció még inkább indokolt. Olyan emberek, akik amúgy is elesettek, távol a családjuktól, megszokott, szeretett tárgyaiktól, mindennapjaiktól elszakítva, bekerülnek egy teljesen idegen közegbe, orvosok, nővérek, vadidegen emberek veszik őket körül. Könnyebben gyógyulnak egy kellemes helyen, mint a megszokott kórházi szobában.

– Mennyivel drágább az ilyen léttér kialakítása?

– A jó tervezés és harmónia kialakítása nem feltétlenül anyagi kérdés. A jó ízlés és igényesség semmiképp sem lehet pénzkérdés, különösen igaz ez a gyerek-kórházak esetében. A betegek gyógyulását elősegítő harmo-

nikus, otthonos terek kialakítása sem lehet az. Nem beszélve arról, hogy a kórházak dolgozói is mindenképp nagyobb örömmel végzik a dolgukat egy ideális környezetben. Ez pedig szintén a betegek érdekeit szolgálja. Természetesen egy kórház tervezésénél szigorú szabályokat kell betartani. A feladat nagyjából olyan, mintha megkötött kézzel kellene repülni.

– Kihívás vagy feladat?

– Kihívás, de nagyon szép feladat. A gyártók és tervezők szerencsére haladnak a korrallal és nagyon nagy választékot kínálnak minden téren, nagyban megkönnyítve a tervezők dolgát. Tevékenységünk kihívás, mert közös érdekünk, hogy XXI. század kórházában, XXI. századi eszközökkel, XXI. századi körülmények között valósuljon meg a gyógyítás és a gyógyulás.

– Milyen filozófián alapul a kórházi belsőépítészeti? – tettük fel a kérdést Szzenes Istvánnak, korunk egyik legnevesebb, az egészségügyi intézmények tervezésében nagy tapasztalatot szerzett belsőépítészt.

– Nekünk arra a kérdésre kell megfelelő választ adni, hogy a speciális technológia és terápiás kötétségek mellett hogyan tudjuk a humánomot is megjeleníteni a kórházakban. Szakmánk lényege, hogy a belsőépítészeti megoldásokon keresztül megmutassuk: be lehet vinni a szellemi energiát és a környezetkultúrát a kórházakba, így nem csak a betegek fizikai, hanem lelki gyógyulásához is hozzájárulhatunk.

– Sikerül megfelelő választ adni?

– A tapasztalatok azt mutatják: a humánomot, az életszerűséget, a szerethető anyagokat be lehet vinni a kórházakba, hogy a kórház ne a kórok háza legyen, hanem testi gyógyí-

Az OORI aulája

tás mellett a lelki gyógyítás is megvalósulhasson. A belsőépítészeti lényege, hogy az enteriőrben testközeli tárgyak jelenjenek meg. Amit megfogunk, érintünk, látunk és hallunk, az közel álljon hozzánk. Úgy érzem, alma materemben, a KÖZTI-ben igenis megfelelő válaszokat tudtunk adni Bedécs Sándor, Marosi Miklós vagy Tőreki Dezső kollégámmal. Ezen időszak után is több jelentős kórházi belsőépítészeti munkát alkottunk meg

Szenes István

más neves építésszel is. Ilyen például a szegedi 410 ágyas klinika, a Nyíró Gyula Kórház, a Semmelweis Egyetem Határőr úti épülete, a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet Gyermekszív Központja, vagy a székesfehérvári Balassa János Kórház, de leginkább az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetben megvalósult megoldásokra vagyok büszke.

– Hogyan tudják megjeleníteni a humánomot a kórházakban?

– Legyen szó bármilyen rendű és rangú emberről, a kórházban minden beteg elesett. Olyan körülményeket kell teremteni, amelyek feloldják az ijedelmet. Ugyanis amikor az ember bekerül a kórház fehér, semleges, fura illatokkal teli, a mindennapi élettől gyökeresen eltérő közegébe, nem érzi jól magát. A mi feladatunk az, hogy ezt a közeget különböző megoldásokkal jobba tegyük.

– Milyen szerepet játszik az orvostechnológia a belsőépítészeti kialakításban?

– A kórházakban mindennek megvan a pontos helye és kialakult formációja. A belsőépítészeti el kell fogadnia ezeket a szabályokat, ugyanakkor oldania is kell azok kötétségét. Ehhez persze az adott technológia összes jellemzőjét ismerni kell, mélyen bele kell hatolni, hogy tudjuk: hogyan tehető élhetővé a kórházi környezet. Ezért kell a belsőépítésztnek nagyon jó kapcsolatot ápolnia a technológiával. De az is fontos, hogy

színek kerüljenek a kórtermekbe, el kell érni a természetességet tükröző anyagok használatát, és nagyon fontos a megfelelő világítás is. Nemcsak azért, mert fontos tudni, hogy mi a jó a szemnek, hanem azt is tudni kell, hogy a sötétben felgyújtott világítóeszköznek különleges üzenete és hatása van. Például az OORI Kómacentrumába megfelelő színeket és fényeket, ingerkeltő környezetet kellett betervezni. A székesfehérvári Balassa János Kórháznál most sikerült megvalósítanunk, hogy ha valaki felébred a műtét után az intenzív osztályon, ne a szemébe világítson a lámpa. A megfelelő világítás a betegnek azt sugallja: „jó közegben vagy, ami téged gyógyítani akar”.

– Nem megkerülhetők a higiéniai és takarítási kérdések.

– A belsőépítészeti fejlesztéseket a szakmai igények generálják. Például kiderült, milyen jó, ha a bútoroknak nincs lába, hiszen gyorsabban lehet őket higiénikussá tenni. Ha viszont van lába, legyen minél kevesebb, és a bútor alsó pontját húzzuk magasabbra, hogy könnyebb legyen a takarítás. Vagy akár akasszuk fel a falra. Egyik legfrissebb munkánkat, a székesfehérvári Szent György Kórházat úgy terveztük, hogy a bútorokat felakasztottuk a falra. Ez módszer egyébként csak Magyarországon újdonság, Nyugat-Európában számtalan ilyen megoldás látható.

– Milyen specialitásokat kell a gyermekkorházaknál figyelembe venni?

– Kiss Zsolt István építész kollégámmal együtt terveztük a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet Gyermekszív Központját. Itt különös jelentősége volt a felhasznált színeknek és anyagoknak, hiszen a belsőépítészeti is kezelni kellett azt a szörnyű helyzetet, amikor a kisgyermek elhagyja az otthoni közeget, távol kerül szeretteitől, és egy új, furcsa és ismeretlen közegben kell boldogulnia. Mi azt találtuk ki, hogy puha bútorokat, azokon Vaszilij Kandinszkij műveihez hasonló formákat, és színes linóleumot alkalmazunk, hogy csökkentjük a kórházba kerülés traumáját.

– Hogyan lehet egyensúlyt találni a belsőépítészeti szükségesség és a rendelkezésre álló források között?

– Mi mindig a legjobbat tervezzük meg. Úgy kezdjük a feladatot, hogy egyeztetünk a kórház vezetőivel, akik vezetik az orvosok kezét. Minden szakembert meghallgatunk, mindenki elmondja a kívánságait, amelyeket mi megpróbálunk megvalósítani. Ám van egy határ is: az osztályokon dolgozóknak el kell fogadniuk a kórház általános koncepcióját. Például a székesfehérvári Szent György

Kórház folyamatban lévő beruházásánál izgatottan várom, hogy mit fogunk tudni a belsőépítészeti tervben megfogalmazott sok-sok új gondolatból megvalósítani. A bútorok méretrendje adott, nagyon pontos bútorkonfigurációt valósítottunk meg, ám ezen belül szabad a gazda. Kompromisszumot mindig kell kötni. A szekszárdi Balassa János Kórház esetében jelezte a kivitelező, hogy a betegszobákba tervezett, lekerekített végű beépített bútor nincs benne a költségvetésben, mit tegyünk? Végül a lekerekített végű bútor helyett egyszerű mosdó került a szobákba. Számtalan alkalommal előfordul, hogy az elképzeléseink alapján megtervezett belsőnek módosulnia kell. Ekkor azonban sérülhet a teljes belsőépítészeti koncepció. Mi ugyanis minden érzékenységgel azon dolgozunk, hogy az enteriört összehangoljuk, a bútorok szintje, mintája, méretrendje, az oldalfalburkolatok, a fogantyúrendszerek, lábzeti rendszerek, ütközőrendszerek, a kórházon belüli információs rendszerek megfelelőek legyenek, hiszen ezekkel a beteg és az orvos minden pillanatban találkozik. Ezeket nagy pontossággal kell összehangolni ahhoz, hogy kialakuljon a humánus.

– Ilyen költségvetési ügyekben hogyan tud tanácsot adni?

– Fontos ismerni azt a tényt, hogy a belsőépítészeti kialakításon való spórolás hosszú távon, az üzemeltetésben jelentős költség-többletet eredményezhet. Ha nincs elég forrás, inkább kevesebb bútort tegyünk be, ám az jobb minőségű legyen. A kórházi bútoroknál valós probléma, hogy könnyen előállítható egyszerűbb, de sokkal kevésbé strapabíró anyagból ugyanaz, mint amit a minőségi bútorok képviselnek a belső felületkiképzés-

ben, a lezárásban és a szerkezetben – hiszen ezek sokkal tovább tartanak. Ezzel a beruházás során sok pénzt lehet spórolni, ám a rossz minőségű bútorok hamar elhasználnak. Jellemzően pont a garanciaidőn túl, de az sem biztos, hogy addig kibírják, és a kórház-

Folyosó az OORI-ban

igazgatónak nagyon hamar újabb problémával kell szembenéznie. Tehát jobb, ha kevesebb, de jobb minőségű, időtálló bútorokkal rendezzük be a kórházakat.

– Mikor elégedett a belsőépítész?

– Akkor vagyok elégedett, amikor úgy érzem, megszületett az a harmónia, ami minden műalkotás sajátja. Fontos, hogy mind a betegek, mind az orvosok felé átjöhön az az üzenet, amit a belsőépítész tervezők az objektum létrehozásával át kívántak adni. Ebben az értelemben boldog vagyok, hogy részt vehettem az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet tervezésében és építésében, hiszen ott nem volt akkora a pénzügyi korlát, mint

a többi helyen. Az a beruházás speciális pillanatban és közegben született, és nagy szerencse, hogy hiánytalanul tudtuk megvalósítani, hogy a budakeszi parkerdő közepén gyógyuló emberek közelébe természetes anyagokat és környezetet teremtsünk. Mert a természetes anyagok kisugárzása, rezgéstartományja mindig nagyobb, könnyebb mellettük a gyógyulás, és segítenek a harmónia megteremtésében. Ha a beteg nem félelemmel, hanem bizalommal megy be a kórházba, volt értelme a belsőépítész munkájának.

– Szaklapunkat elsősorban kórházvezetők és osztályvezető főorvosok olvassák. Nekik mit javasol?

– A döntéshozók mindenkor felelőssége fontos kérdés. Amíg a döntéshozók elfogadják azt, hogy az elmaradó minőséggel pillanatnyi gondokat oldjanak meg, addig nem lehet mit tenni. Sajnos, a közbeszerzésnél ritkán vállalja fel bárki annak a felelősséget, hogy drágább, de jobb dolgot vásároljon. Amikor a kórház megveszi az olcsó, de gyengébb minőségű, gyakran az eredeti tervtől eltérő és silányabb berendezési tárgyakat, eldönti jövőendő közegének sorsát, mert hamarabb fog tönkremenni a belső környezet. A kórházigazgatóknak gondosan és nagyon keményen kell eljárni, hogy az építők érdekeit megfelelő keretek között tartsák. Meg kell érteni, hogy szükség van a minőségre és harmóniára, hiszen valószínűleg az építők és családtagjaik is az adott kórházban fognak gyógyulni. Ezért tartom különösen fontosnak Wochna Tibor munkáját, akinek köszönhetően tavasszal elindult a Kórház szaklapban a Kórháztervezés rovat, amellyel végre hangot adhatunk a fentiek fontosságának. ■

Zöldi Péter

MEDICINA TOP200 – ÉVKÖNYV AZ EGÉSZSÉGÜGYRŐL

Először találkozhat az olvasó Magyarországon az egészségügy egészét átfogó évkönyvvel, amelyben a kétszáz legtöbb közpénzt felhasználó állami és magán- gyógyintézmény mellett a kétszáz legmagasabb árbevételű gyógyszer- és orvostechnikai vállalat, a kis- és nagykereskedők, az egészségpénztárak, az egészségbiztosítók elmúlt két évét mutatják be a számok tükrében. Egységes eszkésként kezelve az ágazatot döntött úgy a Figyelő, hogy megjelenteti a Medicina TOP200 évkönyvet, amelynek köszönhetően a figyelem előterébe kerülhet az egészséggazdaság, az egészségügyi intézmények szerepe. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár és a Bisnode Magyarország egészségügyi szolgáltatókról és vállalkozásokról készített TOP kétszáz listáiból kiolvashatók az egészségügy átalakításával összefüggő feladat- és struktúráváltozások is. A kormányzat, az államigazgatás vezetőinek elemző cikkei mellett pedig neves közgazdászoknak, a tudományos és szakmai szervezetek elsősorban vezetőinek véleményét is csokorba gyűjtötte a kiadvány, amely ezt követően évente jelenik majd meg. Az évkönyv megvásárolható a nagyobb újságárusoknál és a kiadóban (MediaCity Kft., 1053 Budapest, Kecskeméti utca 5., 9–17 óra között), valamint megrendelhető az elofizetes@mediacity.hu e-mail címen, illetve a +36 40 201 055 telefonszámon. A kiadvány ára 1690 Ft.

